

Vergaderjaar 2008–2009

30 806

Onbemande vliegtuigen (UAV)

Nr. 7

LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld 12 januari 2009

De vaste commissie voor Defensie¹ heeft een aantal vragen voorgelegd aan de staatssecretaris van Defensie over de brief van 12 december 2008 inzake de urgente behoefte van lucht-grondwaarnemingscapaciteit ten behoeve van ISAF Stage III (Kamerstuk 30 806, nr. 5). De staatssecretaris heeft deze vragen beantwoord bij brief van 12 januari 2008. Vragen en antwoorden zijn hierna afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
Van Baalen

Adjunct-griffier van de commissie,
Van der Bijl

¹ Samenstelling:

Leden: Van Bommel (SP), Van der Staaij (SGP), Poppe (SP), Van Baalen (VVD), voorzitter, Çörüz (CDA), Ferrier (CDA), Van Velzen (SP), Blom (PvdA), ondervoorzitter, Eijsink (PvdA), Van Dam (PvdA), Kraneveldt-van der Veen (PvdA), Griffith (VVD), Aasted-Madsen-van Stiphout (CDA), Irrgang (SP), Knops (CDA), Willemse-van der Ploeg (CDA), Jacobi (PvdA), Boekestijn (VVD), Brinkman (PVV), Voorde-wind (CU), Pechtold (D66), Ten Broeke (VVD), Thieme (PvdD), Bilder (CDA) en Vacature (GL).
Plv. leden: Lempens (SP), Van der Vlies (SGP), Polderman (SP), Van Beek (VVD), Jonker (CDA), Ormel (CDA), De Wit (SP), Roefs (PvdA), Wolbert (PvdA), Smeets (PvdA), Arib (PvdA), Blok (VVD), Omtzigt (CDA), Roemer (SP), Haverkamp (CDA), De Nerée tot Babberich (CDA), Samsom (PvdA), Van der Burg (VVD), Wilders (PVV), Wiegman-van Meppelen Scheppink (CU), Van der Ham (D66), Teeven (VVD), Otwehand (PvdD), De Vries (CDA) en Vendrik (GL).

1

Waarom is ervoor gekozen om, ondanks de urgentie, niet een inventarisatie te maken van de beschikbare capaciteit in dezelfde zwaartecategorie bij andere fabrikanten?

Voor de operatie in Afghanistan is er zowel behoefte aan lucht-grondwaarnemingscapaciteit op het tactische niveau (voor het leveren van informatie die de commandant te velde direct kan ondersteunen) als op het operationele niveau (voor het genereren van meer voorspellend vermogen ten behoeve van de hogere niveau militaire leiding). Op basis van de al eerder vastgestelde behoefte aan capaciteit op het tactische niveau heeft de Defensie Materieel Organisatie (DMO) een marktverkenning uitgevoerd. Hierbij is vastgesteld dat één kandidaat in zowel de tactische als (gedeeltelijk) de operationele behoefte aan lucht-grondwaarnemingscapaciteit kan voorzien.

Om een tijdige inzet van de noodzakelijke UAV-capaciteit per maart 2009 mogelijk te maken is er vervolgens voor gekozen de tactische en operationele capaciteit te combineren en om met één firma verder te gaan. Dit heeft ook als voordeel dat in Uruzgan met slechts één civiele partner hoeft te worden samengewerkt. Daarnaast biedt dit tevens operationele flexibiliteit voor de commandant ter plaatse.

2 en 9

Hoe kan worden voorkomen dat de kosten voor deze operatie, door de keuze van slechts één fabrikant, onnodig hoog zullen uitpakken? Kan worden aangegeven welke bekende risico's er aan dit materieelproject kleven? Welke oplossingen zijn er mogelijk bij bekende knelpunten?

In de *Uitnodiging Tot Prijsopgave* (UTP) van DMO zijn voorzieningen opgenomen om dit risico te minimaliseren. Zo zal bijvoorbeeld de Audit Dienst Defensie een prijscontrole uitvoeren en zal de offerte door technische en financiële specialisten van DMO op redelijkheid worden beoordeeld. Waar nodig zal de beoogde leverancier verzocht worden de offerte aan te passen. Ook de overige onderkende risico's zijn beheersbaar. Zij worden in de volgende antwoorden geadresseerd.

3

Hoe kan worden gewaarborgd dat, ondanks het besluit slechts één leverancier te vragen te offren, de juiste afweging kan worden gemaakt in de behoeftestelling waar het gaat om tactische en operationele eisen?

De eisen die aan het systeem worden gesteld zijn opgenomen in de behoeftestellingsdocumenten. Deze eisen zijn ook opgenomen in de uitgebrachte UTP en nader toegelicht bij de potentiële leverancier. Aangezien het een bestaand systeem betreft waarmee veel praktijkervaring is opgedaan, wordt de kans dat het systeem niet aan de eisen kan voldoen klein geschat.

4

Geldt nog steeds dat ten behoeve van de huidige missie in Afghanistan verwerving van een Medium Altitude Long Endurance (MALE) Unmanned Aerial Vehicle (UAV) weinig meerwaarde heeft, omdat de verwerving, het opbouwen van de bijbehorende logistieke organisatie en de opleiding en training van essentieel personeel te veel tijd in beslag zouden nemen om voor medio 2010 gereed te zijn? Zo nee, waarom niet? Waarom is het nu plots wel mogelijk om capaciteit voor 1 maart 2009 beschikbaar te krijgen?

Ja.

De UAV-capaciteit die aan de missiespecifieke behoefte voldoet, heeft een beperkter bereik en beperktere sensorcapaciteit dan een MALE UAV-systeem. Voor een deel van de behoefte aan informatie op operationeel niveau zal Nederland een beroep blijven doen op de capaciteit van coalitiepartners. Doordat het systeem wordt gehuurd en door een civiele partij wordt bediend en onderhouden, is het mogelijk de capaciteit snel in te zetten.

5

Waarom wordt er over gesproken dat er behoefte is aan Short Range Tactical (SRT) UAV's tot eind 2010 terwijl de missie tot augustus 2010 gemandateerd is?

De regering heeft eind 2007 het besluit genomen dat Nederland hoe dan ook zijn leidende militaire verantwoordelijkheid in Uruzgan per 1 augustus 2010 zal beëindigen. De redeployment van de Task Force Uruzgan zal per 1 december 2010 klaar zijn. Ook voor de redeployment blijft een urgente behoefte aan de inzet van een UAV bestaan, die door deze gecombineerde behoeftestelling wordt gegarandeerd.

6, 7, 8, 12, 13 en 14

Waarom spreekt u over een «urgente behoefte» terwijl er enkele keren in de brief staat dat de Sperwer nog wel mee kan tot 2010, en dat er voor Afghanistan inhuur plaats vindt en kan blijven plaatsvinden?

Hoe kan het dat er nu ineens sprake is van inzet vanaf maart 2009 terwijl in de brief met Kamerstuknummer 30 806, 4 staat dat de SRT UAV naar verwachting in 2011 operationeel zijn?

Wat betekent het voor de inzetbaarheid van de Sperwer nu vermeldt wordt dat reguliere vervanging van de Sperwer tot 2011 niet mogelijk is? Is deze gedurende die periode inzetbaar? Is dat voor dezelfde capaciteit? Is dat voor zowel tactische alsook operationele inzet?

Waarom is de Sperwer maar inzetbaar tot 1 maart 2009 en niet langer?

Waarom wordt nu al een besluit genomen over een (althans tijdelijke) vervanging wanneer de vervanging van de Sperwer pas voorzien is in 2011? Is dit het zoveelste «testimonium» van de «paupertas» van de Sperwer?

Waarom moet er desalniettemin tot eind 2010 capaciteit civiel worden ingehuurd?

In de stand van zakenbrief Afghanistan van 28 oktober 2008 (Kamerstuk 27 925, nr. 325) is gemeld dat de Sperwer, als gevolg van de maximale uitzendduur van het bedienend personeel, tot uiterlijk 1 maart 2009 expeditionair in Uruzgan inzetbaar is.

In deze brief is ook gemeld dat de reguliere verwerving van een vervanger van de Sperwer niet voor 2011 haalbaar is. Voor de periode tot eind 2010 is geen eigen of bondgenootschappelijke tactische militaire UAV-capaciteit beschikbaar. Om te kunnen blijven voldoen aan de urgente behoefte van de commandant van de TFU aan lucht-grondwaarnemingscapaciteit, zal de benodigde UAV-capaciteit vanaf maart 2009 bij een civiel bedrijf moeten worden gehuurd.

10

Kan worden aangegeven wat wordt bedoeld met de mededeling dat het tijdsschema zeer krap is? Kan exact en stap voor stap worden aangegeven wat dit tijdsschema is?

Om de inzet van de UAV-capaciteit in Uruzgan per maart 2009 mogelijk te maken zal het contract met de leverancier in januari moeten worden getekend. In deze projectplanning zit geen speelruimte en vertragingen

vertalen zich rechtstreeks verschuivingen van de opleverdatum. Een belangrijk deel van de nu beschikbare inlichtingenvoorzieningen voor de ISAF-operatie zal dan ontbreken.

11, 15 en 16

Kan nader worden aangegeven wat de kosten van dit project worden? Welke bedrag is het meest waarschijnlijk, nu het 25 miljoen of zelfs het dubbele kan zijn? Is er een kostenplafond?

Kunt u nader toelichten wat de kostenopbouw van de twee verschillende trajecten is en hoe dit er gecombineerd uit ziet aangezien wordt gesteld dat het afzonderlijk duurder is dan gecombineerd terwijl ook wordt gesteld dat het traject afzonderlijk minder dan 25 miljoen kost?

Hoe valt het te rijmen dat enerzijds wordt gesteld dat het combineren van de capaciteiten en het gezamenlijk verwerven ervan bij één leverancier goedkoper is dan het afzonderlijk inhuren van beide behoeften terwijl vervolgens wordt gezegd dat de kosten verbonden aan beide trajecten afzonderlijk minder dan 25 miljoen euro bedragen en dat de kosten verbonden aan de gecombineerde invulling hoger zijn dan 25 miljoen euro?

Ten einde de onderhandelingspositie van Defensie zo veel mogelijk te waarborgen wordt in de A-brief van 12 december 2008 (Kamerstuk 30 806, nr. 5) de financiële projectomvang conform het Defensie Materieelproces (DMP) in bandbreedtes weergegeven. De afzonderlijke behoeften hebben beide een omvang kleiner dan 25 miljoen euro. De gecombineerde behoefte heeft een omvang van meer dan 25 miljoen euro. Voor de concrete projectbudgetten verwijs ik u naar de commercieel vertrouwelijke bijlage bij de gecombineerde B, C, D-brief (30 806, nr. 8).

17

Zal voor het inzetten van deze twee systemen in Uruzgan ook Israëliisch personeel worden ingezet in dat gebied?

De Israëliische firma Aeronautics heeft zich voor de inzet van personeel te houden aan aanwijzingen van de Israëliische overheid. Deze laat in principe geen operationele inzet van personeel met de Israëliische nationaliteit in Afghanistan toe. De firma Aeronautics is als hoofdaannemer benaderd. Het bedrijf heeft onderleveranciers in het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten die het personeel zullen leveren om het systeem in Afghanistan te bedienen en te onderhouden.

18

Valt te verwachten dat ook bij volgende missies weer behoefte kan/zal ontstaan aan de inzet van Ave's met een tactische capaciteit en Ave's met een operationele capaciteit? Zou het dan in principe (wanneer geen sprake zou zijn van de specifieke omstandigheid dat de betreffende gelden ofwel uit de Defensiebegroting ofwel uit de middelen van de Homogene Groep Internationale Samenwerking (HGIS) moeten worden gehaald) niet veel effectiever zijn om Ave's met een tactische capaciteit en Ave's met een operationele capaciteit gewoon te kopen?

Defensie kiest, zoals uiteengezet in de brief over UAV's en inlichtingen-capaciteit van 29 augustus 2008 (Kamerstuk 30 806, nr. 4), voor een gefaseerde opbouw van de lucht-grondwaarnemingscapaciteiten vanaf het tactische niveau door de verwerving van een *Short Range Tactical UAV* (SRTUAV) ter vervanging van de Sperwer in 2011.

19

Waarom zou dit project uit de HGIS-middelen bekostigd moeten worden?

Dit project valt binnen de criteria die gelden voor financiering uit HGIS. Zo hebben de uitgaven een directe relatie met een operatie. Daarbij komt dat deze uitgaven niet zouden zijn gemaakt bij een normale bedrijfsvoering. Ten slotte vallen de uitgaven onder de definitie van personele en materiële uitgaven (exploitatie).

20

Welk burgerpersoneel zal worden ingehuurd om de UAV's te bedienen? Zijn dit Nederlanders? Zo neen, welke nationaliteit wel? Wat zijn de kosten die verbonden zijn aan de inhuur van deze mensen? Om hoeveel mensen gaat het? Wat voor salariering zullen zij ontvangen?

Er wordt geen Nederlands civiel personeel ingezet. Dit project behelst de inhuur van een dienst door middel van een *Full Operational Service* contract waarbij buitenlands civiel personeel en materieel wordt betrokken van een firma. Betalingen van personeel vallen binnen dit contract. Er is geen sprake van afzonderlijke betaling van salarissen. Zie ook de beantwoording van vraag 17.

Op dit moment is nog niet duidelijk hoeveel mensen de leverancier zal inzetten. Het is ook niet bekend wat de salarissen van dit personeel zullen zijn. Defensie huurt een dienst in en het is aan de leverancier de salariskosten te bepalen.